

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiin, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiin, 24 Iuliu v. 1885.

În preajma alegerilor la congresul național sêrbesc privirile oamenilor sunt îndreptate asupra conferențelor, cari tocmai în zilele acestea prepară oarecum terenul. Este de mare interes a ști ce direcțiune au luat lucrurile în biserica sêrbească, căci aceasta ne dă cea mai sigură cheie, cu care putem deslega multe probleme în viața noastră de stat.

În biserica sêrbească domnesc două curente puternice, cari după cât se poate vedea din semnele de până acuma, vor avea a lupta pe viață și moarte. Marea majoritate a poporului sêrbesc condusă de bărbați conșcii voescă se susțină actuala organizație bisericească, dând teren de activitate și elementului laic. Ierarhia cu patriarchul Angelici în frunte țințese la eliminarea elementului laic și cucerirea terenului numai pentru preoți.

Așa ni se prezintă lucrul nou cari stăm departe de terenul de luptă al fraților sêrbi, și noi deocamdată trebuie să-l primim astfel după cum ni se prezintă el.

Este lucru cunoscut, că actualul arhiepiscop de Carloviț, sau laicesce vorînd, patriarchul Angelici fu instituit pe cale neobicinuită de cap al bisericii sêrbe. Împotrivirea congresului la instituirea patriarchului a dat și mai mare impuls guvernului de a stărui la punerea acestui bărbat în fruntea bisericii.

S'a provocat deci conflictul între biserica sêrbească și între stat, și acest conflict sub nouă forme ni se prezintă acuma în preajma congresului.

S'au produs două partide în sinul poporului sêrb. Notabili, căci notabili s'au numit ei pe sine, notabili stăruesc pe lângă o majoritate a congresului viitoriu, care se ducă la îndeplinire proiectele clericalilor. Oamenii independenți însă cu masa poporului stăruesc a se susține organizația actuală, combătînd ori-ce domnie absolută a clerului.

Aceste partide au primit colorit politic. Se ăice că la spatele clericalilor stă guvernul din Budapesta, cu întreg aparatul de oficiali sêrbi, chemați a sprijini tendențele de domnie absolută ale elementului preoțesc. Așa numiții „notabili“, cari tocmai acuma sunt în conferență la Budapesta, se recrutează din sêrbii, aplicați în serviciul de stat. Nu se poate trage la îndoială îndreptățirea bănuiei, că la spatele acestei partide a notabililor stă ascuns guvernul, care prin depărtarea elementului laic de la ocărmuirea bisericii sêrbe sporează o nouă constelațiune politică în Ungaria de sud. De altă parte însă este de tot riscat a crede cu ochi închiși bănuelilor aruncate asupra acestor notabili, întruniți la Budapesta spre

a se înțelege asupra măsurilor electorale. Sunt adevărat prea de valoare acești notabili, găsim între ei, secretari de stat, consilieri de pe la minister, judecatori, procurori de stat, tot atâta oameni cu cap și cu trecut în biserica sêrbească, căroră fără motive bine cumpănite nu li se poate trage la îndoială nici capacitatea nici bunavoința, și în oare care măsură nici influința asupra maselor poporului. Este riscat mai de parte a identifica pre acești oameni cu tendențele ierarhiei, cari tendențe sunt îndreptate spre totală nimicire a bisericii sêrbesci, căci esența statutului lucrat acum trei ani de sinodul archieresc în adevăr nu este alt ceva, decât lovitura de moarte pentru autonomia bisericii sêrbesci.

Este mare cutezanță a crede că conferența notabililor se va învoi la totală eliminare a elementului laic dela regimul bisericii, la rumperea legăturilor dintre popor și cler, la totală emancipare a clerului de sub influința actualelor organe inferioare bisericesci cari astăzi partea cea mare sunt compuse din mireni. Este cutezat a crede că ei se vor învoi la reducerea competenței congresului, mai puțin se poate erede că se va da patriarchului putere absolută, mai cu seamă acuma, când cu multă stăruință s'a lucrat la depopularisarea lui de altcum pre deplin meritată.

O asemenea stare de lucruri ar fi identică cu reinprospetarea absolutismului ierarhic de odinioară, absolutism, care la sêrbi s'a manifestat cu mai mare tenacitate.

Un asemenea absolutism în frunte cu actualul patriarch poate ar fi bine primit în cercurile mai înalte politice, el însă nouă ni se prezintă ca imposibilitate absolută în actualele împrejurări, și de aceea nu putem crede că așa numiții „notabili“ vor primi programul ierarhilor.

Și aceasta noi nu o credem, căci poporul sêrbesc sub conducerea elementelor independente nimica nu voescă se scie de nimicirea autonomiei, de distrugerea scoalelor naționale, mai puțin de amestecul statului în administrațiunea bisericească. Tendențele de absolutism ierarhic fie sub firma guvernului, fie sub cea a notabililor vor provoca o luptă pe viață și moarte, și ea va fi cu atât mai acută cu cât se vorbesce de înclinarea patriarchului Angelici spre catolicism.

E lătită această versiune printre sêrbi. Uneltirile proselitistice din Bosnia și favorisarea lor de către guvernul central din Viena a umplut pe sêrbi de indignațiune și el, sêrbul, din rabiāt ce este în exclusivismul seu național-bisericesc, când aude de

tendențe catolice devine și mai rabiāt, și furia lui nu cunoaște margini.

Putem vorbi concret.

Avem înaintea noastră conclusele meetingurilor dela 18 Iuniu din Agram, și dela 27 Iuniu din Zombor. În aceste meetinguri s'a spus respicat că: sêrbii doresc să rămână în libera și neconturbata folosire a autonomiei lor naționale-bisericesci, și resping cu energie orice amestec al statului în afacerile lor naționale-bisericesci.

Conșcii de sântenia drepturilor câștigate meetingul sêrbesc condamnă uneltirile și încercările organelor eclesiastice îndreptate spre nimicirea organelor autonome bisericesci, și la acest loc cine nu va observa, că meetingul a avut în vedere noul statut episcopesc îndreptat spre nimicirea autonomiei bisericesci.

Avem deci a constata două curente puternice în sinul bisericii sêrbesci. Elementul preoțesc a înscenat nemulțămirea și a provocat lupta. Elementul laic primesce lupta cu bărbăție și după cum ne au documentat citatele meetinguri, el e decis a o purta cu rezoluțiune.

Nisuițele ierarhiei poartă timbrul patriotismului modern, căci diaristica maghiară nu înceată cu lăudele pentru partida moderată, așa numesc ea partida clericală. Pre de altă parte partida, care ține la actuala organizare, e timbrată de panslavistă, omladinistă, îndreptată contra existenței statului unguresc.

După cum se vede congresul sêrbesc va avea a lupta sub colorit politic destul de pregnant, și această în momentul, când ortodocșia în Bosnia este amenințată în existența ei, și în legătură cu aceasta patriarchului i se însinuă înclinări spre catolicism.

Așteptăm cu nerăbdare să vedem situația mai chiarificată, până atunci avisăm pre cetitorii nostri la un articol publicat la alt loc, care tractează despre uneltirile catolice în Bosnia, uneltiri, cari se par a sta în deaproape înrudire cu afirmatul catolicism propagat între sêrbi.

Proselitism în Bosnia.

Comunicăm în traducere fidelă cetitorilor nostri o epistolă a fostului metropolit bosniac Sava Cosanovici adresată arhiepiscopului rom. cat. din Bosnia. Epistola împreună cu articolul de mai jos a apărut în Nrul din 31 Iuliu n. a. e., al ăiarului „Wiener Allgemeine Zeitung.“ Ea ne aruncă o tristă lumină asupra toleranței confesionale în noua provincie.

FOIȚA.

IN MARAMUREȘ.

DE

Rudolf Bergner.

(Trad. de Yff.)

VI.

Șugatag. — Sate românești. — Încodată dreptatea maghiară. — Budfalău și haiducul Pinte. — Scaldă dela Breber. — Cătră răsărit. — Sesul Vissoin sus. — Borsa. — Prăpastia Tătarilor. — Peste granițe.

(Urmare.)

În vreme ce pe înălțime n'am dat de nici o comună, în valea riului dăm peste o mulțime de sate. Românul — ca și ruteanul — se așază mai bucuros pe lângă riuri, de unde provine, că dealurile s'au pus, ear în văi stă lipit sat lângă sat. Cel d'întâi între ele este Budfalău, o colonie foarte risipită. Deoarece ce o parte stă pe deal, ear a doua în vale, s'au zidit două biserici, clădiri simple, cu toate că locuitorii nu se țin tocmai rău. Preotul slujescă într-o Duminecă dincoaci, într'alta dincolo. Biserica de jos e de lemn, ca cum le veđi în coloniile române, și cu totul neimposantă. Circa cinci coți se ridică

un părete de scânduri, apoi la doi coți urmează un scut de scânduri, în fine însuși coperișul, care este foarte înalt. Turnul are forma unui con mare, încunjurat de patru turnulețe. Acesta e tipul celor mai multe biserici române. Interiorul nu i nici de cum așa gol, cum ți-ar veni să cređi. Un număr considerabil de sfinți sunt acățați pe păreți, dintre cari cei mai mulți sunt nisce înspăimântătoare caricaturi. Dar biserica din Budfalău posedă încă și un prețios tesaur: cămașa de sirmă a haiducului Pinte. Acest om sêlbatic a viețuit înainte cu vr'o 200 de ani și și trăgea originea din comuna transilvană Cămpul lung (Hosszú mező.) Nenumăratele rele, omoruri și răpiri le-a sêvêrșit în acest ținut, unde și ascundea prădile într-o peșteră a Gutinului. Peștera ađi e plină de apă și nu te poți apropia de ea; acolo se ăice că is aședate neatinse de nimeni comorile lui Pinte. Numitul haiduc și a agonisit cine știe de unde o cămașă de sirmă, care l'a apărat de sabie și gloanțe. În cămașa aceasta de oțel a fost el ani îndelungați duchul năprasnic al ținutului, pân ce l'au ajuns mânila sorții. Când porni într'una din zile la tîrgul dela Kapnik-bánya îl impușcă chiar fratele seu. Acesta adevărat înțelese că sbirii pândesc după Pinte, și ca să-l scape de o moarte înfricoșată îi dete glonțul tocmai când oșă din peșteră fără cămașa de oțel pe trup. Cămașa ajunsă astfel în Budfalău și fu aședată în biserică pentru că românii pri-

vesc recuisitele tâlharilor și ucigătorilor ca nisce scule sfinte. (?) La începutul anilor 70 a veacului de față s'a transportat obiectul păstrat din generațiune în generațiune la muzeul din Pesta, unde fu și spus. Decât budfalăuanii nu puteau înțelege de ce se se potrivească cămașa unui tâlharu mai bine într'un muzeu, de cât în biserică; iutentară proces și nu s'au astâmpêrat până atunci, până ce nu li s'a dat dat tesaurul îndêrât, fiind astfel siliți a depune o cauțiune de 1000 fl. Parochul d'acum e un om foarte cu minte, și s'a încercat în diferite rënduri să le spună oamenilor, că astfelu de obiecte batjocuresc numai biserica, numai că așa ceva românilor din Maramureș nu le întră în cap, la ce mai contribuie și împregiurarea că ađi mai trăesc neamuri de-ale vestitului Pinte în Budfalău. Și stând lucrul astfelu cămașa de oțel atârână de o cruce de lemn, neatinșă de nimeni lângă altariul domnului. Sêrmană batjocurită cruce! — Cămașa e strins împletită din inelușe duple de sirmă, cu deosebire la grumaz e foarte compactă și va cântări circa 30 chilograme. Capul era scutit printr'o fâșie tare de fer, carea urcă mult greutatea sculei și împreună cu lățimea mare a pieptului și lărgimea brațelor dovedesce, că tâlhariul trebuie să fi fost urieș. În ținut s'au păstrat se înțelege, o mulțime de tradițiuni și istorii despre el, cari se moștenesc cu credință din generațiune în generațiune. Nici bise-

Eată articolul:

Epistola de mai jos a metropolitului din Bosnia, care ni s'a trimis de curând din Neoplanta, are o importanță oarecare istorică. Epistola e scrisă de aproape 2 ani, dar încă nu s'a dat în tot cuprinsul ei publicității. Abia numai acum publică jurnalele sârbesci și croate în toată estensiunea ei scrisoarea metropolitului Sava Cossanovici adresată arhiepiscopului catolic Stadler. Presa sârbescă și croată face observarea, că motivul demisionării metropolitului Cossanovici, ceea-ce s'a întâmplat de curând, este espus în epistola aceasta, adică deoare-ce agitațiunea în contra bisericii ortodoxe, de care se plânge Cossanovici, încă n'a încetat. Cu toate acestea epistola și ați are un interes actual. Ea aruncă o vie lumină asupra relațiilor confesionale în provinciile ocupate. Aceste stări de lucruri nu-i poate decât folosi, dacă un jurnal din residență ia notiță despre lupta confesională. Noue ni se pare, că amintirile încercări de a se înscena o unire între biserica ortodoxă și Roma, — nu pot rămânea nedebătute.

Epistola sună:

„Din scrisoarea deschisă a Prea Cuvioșiei Voastre, care mi-ați trimis-o sub cuvertă înainte de asta cu două zile, am înțeles îndată așteptările Dniei Voastre, că adică metropolitul ortodox ar trebui să scrie și să vorbească astfel după cum credeți și predicați D-Voastre. Una ca asta nu se poate întâmpla și D-Voastră nici să n'o așteptați. Răspunzând la scrisoarea D-Voastre, voi să fiu precis și franc, după cum sum dat eu, și nu me voi folosi de expresiuni, cari sunt deja combătute, și pre cari nici acela nu le crede, care le-a scris. Me voi năzu, ca să me exprim cât se poate de scurt, deoare-ce n'am nici timp nici voie de a intra în polemie cu nisece puternici domni doctori.

„Prea cuvioșilor Domni! Pastorală mea a fost la loc, căci mi s'a dat ansă ca s'o scriu, — fie-care faptă și are motivele sale. Fără cauză nu a-ți fi scris nici D-Voastră epistola deschisă și dacă n'aș fi fost provocat nimic n'aș fi scris în direcțiunea aceasta. Când cu aședarea mea în scaun, mi-am dat cuvântul solemn, pe care voi să l țin și a-um, că clerul încredințat păstoririi mele îl voi păzi, ca să-și păstreze credința sa și să cinstească pe cea a altora, ca el să trăiască în pace și în bună înțelegere cu toți concetățenii săi aparținând ei ori cărei confesiuni. Pe calea asta m'am străduit pentru fericirea Bosniei, pe carea le-o potfesc și ați tuturor locuitorilor ei; eu am sâmenat pace, iubire și bună înțelegere și am fost prin urmare îndreptățit a aștepta ca și ceilalți să se poarte cu aceiași toleranță și iubire de pace. Însă abia trecută 3 luni de zile dela aședarea mea în scaun, când mi se prezentă contele Mirosefski cu o solie sinistră și un ofert neferesc. Dacă dl acesta ar fi fost o persoană privată și nu un consilier al guvernului provincial i ași fi ertat pentru îndrăzneala sa și ofertul seu. Cu toate acestea însă îngrijat de pacea, de iubirea reciprocă și de frățesca bună înțelegere în patrie n'am adresat nici o scrisoare asupra acestei propuneri de unire cu Roma, nici clerului și nici poporului, — cu toate că a-și fi fost dator ca păstor a'mi încunoștința turma despre starea lucrului. Mi-am ales altă cale și m'am plâns la locurile mai înalte, de oare-ce vedeam, că păreriile contelui Mirosefski le împărtășește guvernul provinciei de atunci și mulți oficiali ai Bosniei. După ce mi s'a dat satisfacțiune verbală din partea înaltului ministeriu și a înaltului guvern provincial am rămas un timp oarecare liniștit, de oare-ce credeam, că astfel vor înceta toate ispitirile și atacurile la adresa bisericii ortodoxe, că vom pute lucra cu toții în bună înțelegere pentru binele acestei țări, lăsând la o parte ori-ce diferențe religioase, cari nu odată au condus la vătărări de sânge. Durere că m'am înșelat earăși.

„În anul trecut, cu privilegiul visitațiunii mele canonice în Țepte am aflat la băieții ortodocși, cari cercetau școala

comunală un cercular al Prea Cuvioșiei Sale arhiepiscopului catolic din Bosnia precum și deosebite cărți, cari nu erau nici manuale de școală, nici ortodoxe, ci de cuprins confesional catolic, cari s'au dat băieților ortodocși ca donațiuni provădute cu iscălitura învățătorului școalelor comunale. Pe lângă aceste mi s'au jeliut și cu graiul viu, că învățătorul îi silese de a merge în zilele de Dumnece și în sărbători la biserica catolică și că pe cei ce se opun îi pedepsește cu închisoare de mai multe oare. — Aceste cărți le-am luat și le-am așternut pre lângă un protest înaltului guvern, cu rugarea, că de oare-ce nu me amestec în afacerile altor biserici, să nu se amestece nimeni în cele ale bisericii mele. Și cu toate că nici până în ziua de azi nu mi s'a răspuns, însă totuși în interesul păcii, al iubirii și a frățesii bune înțelegeri, precum și în interesul patriei — n'am spus și n'am scris nimic nici clerului nici comunelor bisericesci și nici poporului, cu toate că ar fi fost datorința mea pastorală a-i face atenți la aceasta când cu trimiterea băieților la școalele comunale, mai cu samă când în aceste nu se află catechet ortodocși. În timpul acesta mi a ajuns la mână opul „Biserica catolică“ edat în Agram și tradus de Prea Cuvioșia sa arhiepiscopul Dr. Stadler. Cuprinsul acestei cărți, care vatămă biserica ortodoxă precum și istoria națională, nu-l voi comenta. Dar în interesul păcii și al bune înțelegeri n'am scris nici despre asta clerului și poporului meu, cu toate că opul este răspândit în Bosnia în mii de exemplare și astfel a-și fi avut datorința a-i face atenți la starea lucrului, amintindu le totodată de broșurele societății sf. Hieronim, cari asemenea li se impun copiilor în școalele comunale spre cetire.

Prea Cuvioșia Voastră ve-ți ști de sigur când a început să apară foaia „Herz Iesu“ („Inima lui Iisus“). Ea apare în tipografia guvernului sub strictă cenzură. Foaia aceasta cuprinde expresiuni sumătoare, căci ortodocșii sunt timbrați de schismatici și eretici. În interesul păcii și al bune înțelegeri nu i-am scris clerului și poporului nici despre asta nimic. Dar și paciința își are marginile sale. Aproape întreaga presă europeană a comunicat scirea, că s'a pornit o propagandă catolică în Bosnia cu scop de a converti pe ortodocși. Și de oare-ce n'am cetit nicăiri o desmințire categorică, — după-ce am primit vesti și informațiuni din partea clerului meu, cari nici de cum nu-mi puteau să cadă bine, — în fața astorfel de fenomene să nu fiu oare îngrijat? Așa dară o necesitate adevărată m'a constrins de a atrage atențiunea multercatei mele turme asupra lor — un lucru, pentru care nu-mi pare rău și care me face să nu mi pese nici de mânia și nici de amenințările D-Voastre. Preacuvioșiele Voastre dizeți, că pastorală mea „ar putea suscita ura catolicilor D-Voastre, și că eu voi fi răspunzător pentru urmările ei.“ Oare spre pildă ce urmări ar fi avut, dacă un preot ortodox ar fi comis o astfel de faptă necreștinească ca fraterul Teodosiu Hajde astă vară, și încă din provincia D-Voastre? El a aședat un țel pe coperișul unei biserici ortodoxe de lemn și doi dintre ortacii săi au tras în el cu pușca, găurind coperișul ba chiar și necesitățile trupesci le-a isprăvit pe altar! Și fiul acesta al bisericii romane de model și a păstorului de model este și ați nepedepsit și amenințat cu bravuri și mai înainte! Și ce urmări și ce iritațiune ar fi putut produce aceasta în popor, dacă nu l'ar fi liniștit clerul meu aședat și iubitor de bunăînțelegere? Se vede deci, că ansă la esmiterea pastoralei mele nu a dat „un prepus neintemeiat,“ ci necesitatea și astfel de acte, pe cari pentru-că iubesc pacea — nu voiesc a le da publicității.

„Prea Cuvioșilor Dni! Nu amestecați persoanele înalte ale dinastiei în afacerile noastre, cu atât mai vârtos, că eu pe dnii acestia nu-i ating și în nemărginita mea supunere cătră Maiestatea Sa Apostolică împăratul ca dreptului părinte și domnitor al tuturor supușilor săi îi aduc credincioasa mea

supunere. Și dacă D-Voastră afirmați (căci eu nu cunosc secretele diplomatice), că două curți mari de diferite confesiuni, cea rusească și cea prusiană, întâmpină pe capul bisericii romano-catolice cu stimă, de sigur noblețta Maiestății Sale Apostolice nu va rămâne mai pe jos în considerarea șefului ecumenic al bisericii ortodoxe, — care a făcut cu privire la referințele bisericii ortodoxe în provinciile ocupate, un memorandum ceia-ce D. Voastră probabil că nu ve este cunoscut; biserica aceasta însă a cădut și din ce cauză? Despre acest obiect au scris înaintea noastră mii de învățați ar fi dar superflu a vorbi de nou despre el.“

Aici accentuiază în scurt metropolitul că schisma a făcut-o biserica rom. cat. și ca ea a fost, care s'a abătut dela dogmele și canoanele celor șapte sinoade ecumenice, la cari au participat episcopii români tocmai ca și cei grecesci:

„Spre încheiere mai adaug, că cu oameni ca Prea Cuvioșia Voastră, cari îmi vorbiți deodată de iubire și bunăînțelegere și tot atunci me și amenințați, — nu-mi mai pot face de lucru.

Serajevo, 10 Septembrie 1883.

Metropolitul Dabro-Bosniei și ecsarch al Dalmației:
Sava Cossanovici.

Revista politică.

După scirile mai nouă astăzi se va întâlni Maiestatea sa împăratul și regele nostru cu bătrânul împărat al Germaniei. Aceste întâlniri ale monarhilor au devenit lucruri permanente în fie-care an și ele ne dau garanții despre intimitatea pe care se bazează pacea europeană.

De astădată monarhii nu vor fi însoțiți de ministrii lor, și această împrejurare caracterizează și mai pregnant importanța acestei întrevederi de natură curat personală.

Se vorbește în timpul din urmă și despre o întrevedere a monarhului nostru cu țarul Rusiei care va avea loc prin luna din Octombrie. Detaiuri, mai deaproape lipsesc deocamdată.

Acestor visite de caracter personal vor urma pertractări politice între ministrii respectivi. Contele Kálnoky va cerceta zilele acestea pe principele de Bismark. Ministrul de externe al Rusiei, domnul Giers și-a luat concediu pe 2 săptămâni, și a plecat și el în Europa.

Nu fără oare-care sfială privește lumea la întâlnirea monarhilor. Se știe că toate resboaiele mari europene au izbucnit după prealabila înțelegere a monarhilor, înțelegeri cărora se cântau tot imnuri de pace.

Cea mai proaspătă a fost cea din Skiernevice, după care a urmat tratatul de estradarea delincvenților politici între Germania și Russia, și nouele măsuri excepționale în ambele jumătăți ale monarhiei noastre. După astfel de experiențe lumea nu mai așteaptă mult bine dela întâlnirea capetelor încoronate, și ele în loc de a întări credința în durabilitatea și stabilitatea pacinicelor raporturi interne și externe, produc tot mai multe îngrijiri pentru strimtorata pace europeană, care pe slabe picioare se pare a sta.

Cât de precară este astăzi pacea Europei, ne arată iritațiunea cea mare ce domnesce în unele părți ale populațiunii din Germania și Francia. Facem abstracție dela Elsația și Lotharingia, căci aceste părți anectate la Germania sunt mărul de ceartă permanentă întră aceste două state puternice, facem abstracție dela aceste țări, și de astă dată tragem atențiunea cetitorilor noștri asupra resboiului de condei dintre două diare de renume european. Țiarul parisian

rica nu poate fi cu mul mai vechie ca cămașa de oțel, — ea s'a zidit la anul 1687. Împrejurările sociale ale acestui ținut neîngrjit s'au îmbunătățit foarte mult dela 1848 încoace. Școalele sunt îngrijite. În vreme ce pe atunci oamenii nu sciau nici ceti nici scrie perșând vara cu băte puternice. De sticlă cu rachiu nu se lipsiau nici în biserică și când se puneau în genunchi li se iveau bătele, cu un aspect amenințător. În capul satului erau aședate furcile și rar se întâmpla ca să fie goale. Chiar locuitorii din Budfalău sciu povesti multe din vremurile acele Țigani desvoltau la executări dibăcie și adeseori un adevărat humor de furci. Se întâmpla, că venea câte unul în poziția de a spânzura chiar pe socrul seu. Cu linisce îi arunca sbilțul la gât, se suia pe scară, îl privia cu compătimire și neteșându-i obrații îl mângăia dîcînd: „Eartămă fârtate, eu nu-o pot schimba, dar la tine o să mi fac treaba cu bucurie și cu grijă; nu te vei chinui mult. Sănătate bună.“ Chiar unii dintre Budfalăuanii în viață, au stat pe sub furci. Ei țineau în vremea resmiliții cu austriacii și era pe aci să-i spânzure o ceată de unguri, când sosiră călărașii împărătești și li scăpară.

Afară de bluza haiducului mai este încă ceva demn de vădut în Budfalău. E vorba de așa numita jidană minunată. Se înțelege că i-am făcut visita și am dat de o femeie cultă, figură frumoasă și purtare aședată. Ea e vestită în dreapta și în stînga,

că cunoaște din cărți viitorul și trecutul; din care cauză o cercetează mulți jidani și creștin, ba chiar și proprietari mari. Era tocmai Șabăs și astfel pentru nici un preț nu voia să-mi deie în cărți, dîcînd că și aceasta este un lucru și Ddeu ar pute o vedea. La întrebarea mi că oare poate ea pătrunde în viitoru și în trecut, — îmi răspunse zîmbind: „puțin.“ Vieța ei e destul de picantă. Înainte cu câțva ani a participat la un furt mai însemnat, pentru aceia a ședut la temnițele din Sziget, de unde și-a câștigat apoi cunoscințele, cari au adus-o ați la o stare bunicică. Bărbatul ei fu asetat cu 19 ani, cu toate, că era deja căsătorit. Lucrul cel mai interesant la episodul acesta este, că mama adevărată a lăsat, de a să asenta fiul seu, un ce ne mai poimenit la israeliți. După ce a servit ficiorul 3 ani și jumătate la corpul sanitar se întoarce la nevastă, dar căsătoria lor rămase neroditoare, iarăși o împrejurare neobicinuită la israeliți.

Târziu după ameați plecăm din Budfalău pe valea riului în jos. Sat lângă sat și case lângă case încungiurate cu răchită stau strîns lipite unele de altele. Ne întâlnim cu cară goale; cărașii s'au terminat trebile la băile din Șugatag și se întorc spre casă. Ei zac a lene în carăle lor înholbându-se cătră noi; fețele lor sunt nerase, pîrl nepeptenat, nu arare-ori negru și scilpicios. Ca să ne încunjure — nu le trece prin minte; este un popor sêl-

batic, consciu de sine, pe care însă fiind-că i inteligent, nu te poți supăra. Spre seară sosim la Sziget, care seamănă la apusul soarelui cu un rai pămîntesc. Munții de meadăți strălucesc scâlțați în razele soarelui într-o culoare verde întunecată și au o formă rotundită arătându-ne marginile șesurilor foarte esact. Giganții munților de cătră răsărit se perd paliți în depărtare, la poalele negru la mijloc verde întunecat, la vîrf mohorât. Orașul însuși se întinde cu bisericile și grădinile sale în mijlocul șesului larg ca o privesc plăcută și fericită.

În dimineața următoare eșim din oraș și călătorim spre Farkasrév, ca să-i putem vedea pe Români ni portul lor de sărbătoare. El se deosebește numai puțin de portul din zilele de lucru. Fetele și nevestele poartă pe cap o cărpă neagră, mâneci albe, înainte o șurț de culoare închisă sau roșie cu vârgi trase în cruciș, o năframă pistrîită; dedesubt poale albe și cisme negre. O astfel de frumuseță sătească e imposantă, are un mers fâlos, și de oare-ce tot ce poartă e foarte curat, giolgiul scilipește ca zăpada, întradevăr te câștigă. Totuș suferă portul unele schimbări, din cauza orașului din apropiere, caracteristică este numai crătința cafenă. Feciorii de asemenea s curați și bine grijiți. Albiturile scilipesc pe ei, în pâlării poartă soc sau flori galbene, pe spate cei mai mulți au o manta sură de miel. Fetele au gât alb frumos, și se împodobesc mai toate cu mărgel

„Tems” în un număr din zilele trecute a pretins înmulțirea cavaleriei franceze și dislocarea ei și cea a diviziunii de călăreți din Paris dealungul granițelor ostice și sudice ale Franței, ca să se dedeie cu chemarea lor pentru o eventuală mobilizare a Franței. La acestea diarul principelui de Bismarck „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” scrie: „Am avut timp să ne dedăm în Germania cu pregătirile resboinice, cari dincolo de Vogesi nu mai înceată, ci din contră la ocașuni se accentuează tot mai crescendo. Am încetat de a identifica națiunea francesă cu chauvinistii din Paris, ținem totuși de a noastră datorință a controla publice aceste aparițiuni și a trage atențiunea amânduror națiuni în interesul lor propriu, de câte ori bărbați de stat, oficiali de rang mai înalt sau importante organe de publicitate predică răboiul cu Germania, sau ca și Temps și Cassagnac mai de curând prezentează răboiul în Vogesi ca pre un ce neevitabil, ca pre o țință a politiceii franceze. Dacă vedem, că Temps se dimitte la agitațiune șovinistică, atunci acesta este simptom, că dezvoltarea pacinică a raporturilor de vecin a Franței, după cum le promovează Germania, nu corespund simțimentelor cetitorilor dela diarul „Tems,” și că năsuințele noastre — de a cultiva bune referințe cu Franța, și de a pregăti o politică de împăcare, până acuma n’au avut noroc, n’au aflat reciprocitate. Preste voia noastră trebuie să ne împăcăm cu îngrijirea, că Franța așteaptă numai ocașunea binevenită, ca singură, sau în alianță cu alții, să tăbărască asupra noastră.

Cu toate suspiciunile și calumniările unei părți a presei străine nici în străinătate nu se mai poate susține înăoiala în izbăra de pace a politiceii germane, care în toată privința corespunde trebuințelor pacinice ale poporului german, nu se mai poate susține că Germania intenționează a tăbări asupra vecinului ei. Năsuinea însă dacă-i zace la inimă binele Germaniei, năși va putea alunga îngrijirea, vedind că revanchul predicat de 14 ani tot se mai dovedește ca bun mișc, ca numitul bărbat de partidă din Franța să atragă asupra și atențiunea compatrioților sei, și dacă împăciuirile vor fi favorabile să-i răpească cu sine. Posibilitatea ca un ambițios să ațite focul și prin apella revanche să facă greutăți unui guvern iubitor de pace, ne face să avem bănueli, că vecinii nostri francezi nici așă nu pun preț mare pe pacea cu Germania, întocmai ca și la alte ocașuni de vre-o 20 de ani începând.”

Așa vorbește organul cancelarului de fer. Limbagiul e foarte rezolut și el numai a pace nu sună. Ca prolog la întâlnirea de monarhi însă el și are îndreptățirea sa și în un diarul de provincie ca al nostru.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Alba-Iulia în ziua profetului Ilie 1885. La corespondența publicată în Nr. 77 a. c. ddto 13 Iuliu din orașul nostru, însă de sigur în alt loc scrisă*), în interesul adevărului afu de lipsă a reflecta următoarele:

*) Te înșeli amar, ea este scrisă în Alba-Iulia, de om din Alba Iulia, bine orientat în afacerile noastre scolare. Red.

de coral; pe copii îi vezi în haine poșii ca focul. Locuințele acestor Români sunt foarte amicabile, două paturi de o construcție primitivă și provădute numai cu nește saci și pae, își bat d’antăi la ochi, pe lângă pereți lavițele obicinuie, o masă și vase de cucuruz formează mobilierul. Un vițel se ivesce pe prag, ear o găină sboară în casă și se întoarce în dreapta și în stânga, până când o apucă cu energie stăpâna și o vără sub o sită. La despărțirea noastră de Farkasrév stau sub veranda crijmei de o parte vr’o doispredece voinici, de alta vr’o douăspredece fete. Nu se poate ceva mai dragălaș ca un astfel de grup de fete române. Nu vezi într’ele nici o față diformă sau respingătoare și e lucru greu se aflii care e mai frumoasă dintre ele. Toate au păr negru, ochii de mure, obrazi roși frumoși și dinți albi: toate întăresc cunoșcuta părere, că nici uupopornu posedă atâtea femei frumoase ca cel românesc. Între românii din Maramurș se aflii și țigani, ei dau ca și înaltele părți — contingentul de fauri și lăutari și pe drumuri nu arareori vezi brotani în pieile goale cum i-a lăsat Ddeu, aruncând la roate, sucinduse și vătânduse, până le dai un crucer. (Va urma.)

Este laudabil interesul ce ar voi se ni-l dovedească dl corespondente, dară este cu totul neorientat în cele ce vorbește despre scoala gr. or. din Alba-Iulia, și de aceea sunt de convingere cumcă corespondența nu este produsul unui bălgrădean, ci a unui om străin de poporul din loc. Dacă dsa voia să facă un serviciu causei, apoi era cu cale ca mai înainte de toate să se informeze dela isvor și nu a porni după vorbe culese dela nechiemați, și apoi toate imputările cădeau și servind on. public cu ceva real, face o faptă binemeritată, dar pornind după rele informațiuni a păcătuit.

Este în Belgrad popor românesc și ambele confesiuni au câte două biserici și prin urmare și noi avem două, dar trebuie se contradic cumcă aceste biserici ar avea mijloace îndestulitoare pentru a esista independente una de alta.

Piedeca este că parochii sunt cu puțină dotație și lipsesc și casa parochială, apoi în prestațiunile obicinuie stau mai rău ca pre la sate, nefiind nici diuă de lucru nici ferdela, apoi taca stolară foarte mică.

Numărul sufletelor în ambe parochii nu întrece 800.

Ceva fond scolar esistă numai la biserica din oraș, eară cea din Maeri nu are, din care causă încă pre la anul 1865 s’a fost afiliat ambe parochiile în cauza scolară. Încă înainte de aceea s’a ridicat edificiu nu numai corespunzătoru ci de tot corespunzătoru, încât nici după 50 de ani nu va fi lipsă de a se dărîma acel edificiu cu 2 sale mari și 2 încăperi laterale din material solid și destul de luminos. Clădirea această a consumat puținele capitale ale bisericeii și până estimp mai aveam și o datorie contrasă de 500 fi. v. a., care s’a plătit acum.

Afliarea scoalei cu parochia din Maier a încetat de mult, căci acestia nu au voit a contribui cuota lor la salariul învățătoresc și pre lângă aceea rădicau pretențiuni de neîmplinit.

Așa comunitatea bisericească din oraș fu constrinsă după puțină ei a-și susține scoala.

Una parochie de 3—400 suflete a nevoia a putut întreține scoala, mai ales nedispunând de venituri mari, ci și salariul de 180—200 fi. mai mult să acoperea prin contribuiri, căci fondul aduce numai cam 80 fi. v. a. pe an. Acest fond s’a înființat numai de când avem pe par. protopresbiter actual, la a cărui înmulțire singur a donat din al seu 120 fi. v. a. și a mai sfătuit și pe alții la asemenea fapte și că esistă acest mic fond numai dsale este a se mulțumi, căci el l-a creat.

Cumcă poporul nostru este mai mult serac și în jurstări grele de sine se pricepe; de cei bogați cam arareori numărăm, și apoi ei după moda de așă grăbesc a-și da pruncii la școli cu limba străină.

Nu au așteptat comitetul și poporul din A. Julia după sfaturile dela sate, nici de la tineri acum umblători la școală aspiranți la parochii, ci încă în anul trecut și și mai înainte s’a socotit a îmbunătăți salariul învățătoresc și au căutat mijloace; au înființat un magazin de bucate tot pe sama scoalei, și fiind că toate aceste nu s’a ajuns, în sinodul estrordinar din Iunie a. c. au decis un arunc de 5% după darea directă a poporenilor, care va ajunge la 130 fi. venit anual, și așa cu ajutorul lui Ddeu pe anul acesta vom putea țeserie concursul de învățător cu salariu de 300 fi.

E trist că din trecut acest popor a rămas serac și că ce au fost odinioară în reședința veche a metropoliei române nu mai este; însă este și mai trist cumcă atari centre nu sunt cu nimic ajutate dela centrul arhiepiscopiei, uude acum de mult avem o rugare pentru un ajutoriu de a ne putea clădi casa parochială de care nici în una din parochii nu avem. În alte părți se dau ajutoare cu ridicata, dar de vașă bisericeii în un oraș ca Alba-Iulia nu se gândeste nime și tare ne temem cumcă remânând neajutorati și ce avem cu greu vom putea păstra și susține.

Vezi așa stau lucrurile pela noi*) eară nu cum și le-a închipuit corespondentele, care nu mai ese din espeptorațiuni sarbede și insinuări nebasate. Învățătorul nostru este cleric absolut și nici e peritriu de foame. Nu avem poporeni sau conducători cari vènează numai interese private și cari s’ar îngriji numai de punga lor. Astfelu de aserțiune sunt simple calumnii reutacioase, căci puținii conducători sunt totdeauna la locul lor și după puțină promovează interesele bisericeii și scoalei, dar cu serăcia nu poți face minuni**) ci numai ce este posibil. Dice corespondentele cum că facem progrese ca racul și ca de exemplu se provoacă la anul 1866/7. Acest an este acela în care ambele parochii susțineau

*) Nu va fi tocmai așa dle corespondente. Privesce puțin mai fără preocupare, și ca om de inimă ce est, vei afla poate contrariul. Red.

**) Nu vor fi tocmai seraci cei chemați a face, așa scim noi.

în comun scoala, dar apoi a pune în spinarea par. protopresbiter urmările nesubordinațiunei maiereniilor înseamnă a nu afirma serios, ci aceea este mai mult efflucul rancorului ascuns al corespondentului contra persoanei superiorului*). Corespondentele mai bine ar face a se ocupa de cele ale studiului seu, pre care cam slab le îndeplinește și ar face bine când și-ar păstra sfaturile pentru ocașuni mai nimerite.

Dacă tēnerii noștri încep cu astfel de denunțări, atunci rele semne de educațiune dau la iveală vëndânduși arama**).

Varietăți.

* (Postal.) Cu 6 August a. c. începând se deschide oficiu postal în comuna Dálnok comitatul Treiscaunelor și va sta în legătură de toată diuă cu cel din Maksa.

Cercul de competență va fi Kézdi-Albiș, Dálnok și Batizfalva.

Va espeda epistole simple și recomandate, asig-națiuni postale până la 200 fi.

Mersul:

Pleacă din Dálnok	la 9 oare 40 min. dim.
Ajunge la Maksa	” 11 ” ” ” dim.
Pleacă din Maksa	” 1 ” — — d. a.
Ajunge la Dálnok	” 2 ” 20 — ” ”

— Cu 11 August a. c. începând se deschide oficiu de postă în comuna Csik Szt. Király, care va sta în legătură de toată diuă cu oficiul de postă din Kézdi-Vásárhely și Csik-Szereda.

Cercul de comunicațiune: Csik Szt Imre și Csik Szent Király.

Va espeda epistole simple și recomandate, asemenea asig-națiuni postale până la 200. fi.

Remâne neschimbată ordinea dintre Kézdi-Vásárhely și Csik Szereda.

Se deschide oficiu de postă în Retisdorf, comitatul Târnava mare.

Condițiuni: Contract de oficial și cauțiune 100 fi.

Emolumente: Salariu 120 fi. pașal de cancelarie 40 fi. și pașal de transport până la Sighișoara 600 fi.

Suplicile se se adreseze în trei săptămâni la direcțiunea de postă în Sibiu.

* (Cas de moarte.) La 13/25 Iuliu a. c. a încetat din viață în etate de 37 de ani **Alecsin Boeriu de Berivoi** notariu la tribunalul reg. din Elisabetopole.

* („Ardeleana”) institut de credit și de economii, societate pe acții și-a început activitatea cu 1 August st. n. a. c. Frecuența de care se bucură acest institut deja la început este o viună dovadă că înființarea lui a fost o necesitate simțită de toți Românii din părțile Orăștiei. Îi dorim prosperare și isbândă desevășită.

* (Mare lucru i dragostea!) Cetim în „Cetățeanu” din Bacău:

Teodor Cernat, lucrător la tipografia Tăut, vëndându-se trădat de amanta sa, Marița, prin aceea că l’a părăsit fără a voi să se reîntoarcă și s’a dus la Roman la un armean, numit Chircor Vărtirez (zis și *mă rog dumnitate bun*), s’a decis să și curme firul vieții. Astfel, la 18 a curenteii, mai întâiu a voit să se stranguleze, în urmă a înghițit câte va bucăți de lapis; pe când acestea și făceau efectul în stomach, numitul s’a încercat să se împusce; din norocire însă n’a putut să-și realizeze scopul, căci a fost surprins de nisce femei.

Chemându-se medicul, i-a aplicat medicamentele necesare pentru combaterea reului provenit din lapis.

Cernat, pe patul de suferință, necontentit strigă „se mi se aducă pe Marița, că altfel nu voiu scapă ne omorit.”

Bine ar fi ca numitul Vărtirez să o trimită înapoi, ca nu cumva în urmă să răspundă de sufletul celui ce se va sinucide din cauza neprețutului obiect ce i-a răpît.

*) Va fi! Va fi!

Red.

*) Dacă spuind adevăruri, însemnează a-și vinde arama, atunci corespondentele nostru, despre care se susține că e june, a scos din flegmă pre oameni, despre cari noi scim ca ei sunt bătrâni. Red.

Loterie.

Mercuri 5 Iuliu n. 1885.

Sibiu:	14	38	68	26	22
--------	----	----	----	----	----

Bursa de Viena și Pesta.

Din 4 August n. 1885.

	Viena B.-pesta	
Renta de aur ung de 6%	—	—
Galbin	5.91	5.90
Napoleon	9.93	9.91
100 marce nemțești	61.45	61.55
London (pe poliță de trei luni)	125.30	125.—

Nr. 817—831.

[1072] 1—3

CONCURS

se escrie pentru ocuparea posturilor de învățători la scoalele din protopresbiteratul gr. or. al Sibiului în următoarele parochii:

1. Cristian, cu salariu anual 208 fl., cuartir și lemne de foc.
2. Gușterița, cu salariu anual 200 fl., cuartir și lemne de foc.
3. Loamneș, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne de foc.
4. Mândra, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne de foc.
5. Ocna superioară, cu salariu anual 200 fl., cuartir și lemne de foc.
6. Poplaca două posturi, unul învățătoriu diriginte cu 300 fl., altul cu 210 fl., cuartir și lemne de foc pentru amândoi.
7. Roșia, cu salariu anual 110 fl., cuartir și lemne de foc.
8. Ruși, cu salariu anual 80 fl., cuartir și lemne de foc.
9. Sadu, învățătoriu diriginte, cu salariu 300 fl., cuartir și lemne de foc.
10. Sibiiu cetate, cu salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.
11. Șelimber, cu salariu anual 155 fl., cuartir și lemne de foc.
12. Tălmăcel un post cu salariu anual 275 fl., altul cu salariu anual 175 fl., cuartir și lemne pentru amândoi învățători.
13. Turnișor, cu salariu anual 200 fl., cuartir și lemne de foc.
14. Veseud, cu salariu anual 140 fl., cuartir și lemne de foc.
15. Vurper, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne de foc.

Învățătorii sunt obligați a instrui pe elevi în cântările bisericesti, ear în dumineci și sărbători a ține strănă în biserică.

Reflectanții au a-și așterne concursele lor instruite cu carte de botez, atestat de calificățiune, atestat că au depus examen de limba maghiară, atestat despre studiile pregătitoare — toate în original și copie netimbrată — până în 10 August anul c. la adresa subsemnatului, având a declara dacă sunt înscriși la fondul de pensiuie regnicolar sau nu. —

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Sibiului, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Sibiiu, 7 Iulie 1885.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 400 prot.

[1073] 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci, dela scoalele populare gr. or. din comunele însemnate mai jos, se deschide concurs cu termenul: 15 August, a. c. st. v.

1. Mercurea, cu salariu anual 300 fl. și 4° lemne de foc din cari se va încălzi și scoala.
2. Ludoș, cu salariu anual de 300 fl.
3. Rod, cu salariu anual de 300 fl.
3. Dobârca, cu salariu anual de 250 fl.
5. Reciu, cu salariu anual de 250 fl.
5. Spring, cu salariu anual de 250 fl., cuartir liber în edificiul scoalei și lemne de foc.
7. Sângătin, cu salariu anual de 250 fl.
8. Brosceni, cu salariu anual de 150 fl.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi i-și vor înainta cererile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, oficiului protopresbiterat al Mercurii până la termenul prefapt.

Se așteaptă ca concurenții să se înfăptosească, — până la 15 August a.

c. st. v. — în vr'o duminică sau sărbătoare în biserica comunei la care a concurat, spre a-și arăta deprinderea în cântări și tipic.

Dela oficiul protopresbiterat al Mercurii.

Mercurea la 29 Iunie 1885.

I. Droc,
protopresbiter.

Nr. 371 prot.

[1074] 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de învățătoriu dela scoala elementară gr. or. din Făgăraș se escrie prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Învățătorul are de a fi totodată și cantor la biserică.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 300 fl. v. a. și anume:

- a) în bani gata 250 fl. solvibili în rate lunare anticipative;
- b) folosirea a două grădini scolare și a unei delnițe cu venit curat anual 18 fl. v. a.;
- c) la nascerea domnului cu icoana 18 fl.;
- d) venite stolari: discul dela S. Pasci, Botezul Domnului, înmormântări la 40 cr. 1/2 parte din venitul preoțesc de Duminică și sărbătoare 14 fl.;
- e) cuartir liber cu două încăperi și trei stângini de lemne pentru încălzitul scoalei și cuartirului.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și subscrerne suplicile lor instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu până la termenul sus indicat.

Făgăraș 4 Iulie 1885.

Oficiul protopresb. gr. or. al Făgărașului în conțelegere cu comitetul parochial.

Iuliu Dan,

adm. prot.

[1075]

CONCURS

1—3

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele populare gr. or. din comunele mai jos enumerate, în protopresbiteratul Abrudului, se deschide concurs până la 15 August st. v.

1. Bucium-Poieni, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne; având respectivele învățătoriu a ținea și o strănă bisericască, adică să fie cântărețiu.
2. Bucium-Cerbu, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.
3. Bucium-sat, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
4. Bucium-Muntari, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
5. Bucium-Isbita, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
6. Roșia-Montană, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
7. Cârpeniș, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.
8. Vêrtop, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
9. Ciuruleasa, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
10. Soharu, cu salariu anual de 150 fl. și lemnele necesare.
11. Buninginea, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
12. Valea-dosului, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
13. Trempele, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.
14. Petroșeni, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.
15. Galați, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.
16. Presaca, cu salariu anual 150 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre una din aceste stațiuni învățătoresci au de ași subscrerne petițiunile, instruite conform legilor din vigoare, la subscrisul până la termenul mai sus prefapt.

Abrud, în 2 Iuliu, 1885.

Dela oficiul protopresbiterat greco-oriental al Abrudului.

Ioan Gall,

protopresbiter gr. or.

Nr. 43.

[1069] 1—3

CONCURS

Devenind vacantă stațiunea de învățător la scoala română conf. gr. or. din Cojocna (Kolos) se escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare pre lângă următoarele emolumente:

1. În bani gata 160 fl. plătibili tot la două luni.
 2. Cuartir în edificiul scoalei constatătoriu din 2 odăi.
 3. Folosința podului deasupra cuartirului, a pivniții, a grădini scolare afară de partea aceea, care se va folosi pentru pomărit și legumărit, a 6 bucăți pământuri arătoare și 2 cositore care toate dau un venit anual de 70 fl. Pentru învățător deplin calificat și harnic salariul se va ameliora.
- Învățătorul ales nu va putea esarândă nimic din celea amintite fără învoirea comitetului parochial și va fi îndatorat a propune pre lângă cele prescise de lege și școlarilor adulți în sêrile de iarnă și a cânta cu copii la biserică.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne suplicile instruite conform legilor din vigoare la oficiul ppresbiterat gr. or. în Cluș până la termenul indicat.

Din ședința comitetului parochial ținută în 23 Iunie 1885 la Cojocna.

I. Ciortea, **Gavril Todoruțiu,**
paroch și preș. notariul comit.

Cu aprobarea oficiului ppresbiterat gr. or. al tractului Cluș.

Cluș, 11 Iuliu 1885.

V. Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 114.

[1070] 1—3

CONCURS

Devenind vacante trei posturi de învățători la scoala noastră capitală gr. or. română din Avrig, prin aceasta se escrie concurs pentru întregirea lor.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt câte 300 fl., v. a., anuali și cuartir natural.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și subșterne cererile lor concursuale instruite conform prescriptelor din vigoare, în special cu atestat de calificățiune pentru scoalele capitale, la oficiul protopresbiterat gr. or. al Avrigului (posta Avrig Felek) până la 26 Iuliu a. c. stilul vechiu.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiterat gr. or. al Avrigului.

Avrig, 1 Iuliu 1885.

Ioan Cădea,
administr. ppresb.

Nr. 367.

[1071] 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci — împreunate cu serviț cantoral — mai jos însemnate, din protopresbiteratul Treiscaunelor, se publică prin aceasta concurs cu termen până la 15 August a. c. st. v.

1. Kézdi-Mărtănuș, cu salariu anual de 150 fl. și anume: a) în bani 95 fl.; b) folosirea unui pământ cu venit de 5 fl.; c) a treia parte din venitele stolari, computeate în 50 fl. — apoi cuartir liber în edificiul scoalei și 10 fl. pentru lemne.
2. Cernatul inferior, cu salariu anual de 159 fl. din repartiția în materă și filii și anume: a) în bani 89 fl. 10 cr.; b) 38 ferdele secară la 16 cupe, în preț de = 38 fl.; c) din folosirea grădinei bisericesti 15 fl. d) a treia parte a venitelor stolare computeate în 17 fl. v. a., și cuartir liber în edificiul scoalei.

Dela competenții pentru ambele posturi se cere cunoscința în vorbire a limbei maghiare, precum și a cântărilor și tipicului bisericesc, spre care scop se vor presenta poporului în vr'o Duminică în biserică.

Doritorii a reflecta la vre una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicile lor, instruite conform legilor din vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterat până la termenul indicat. Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Treiscaunelor, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Brețcu în 5 Iuliu 1885.

Demetriu Coltofean,
protopresbiter.

Nr. 620

[1064] 2—3

CONCURS

La scoalele reuniunei fostilor grănițeri din regimentul I român sunt de conferit pe calea concursului următoarele stațiuni învățătoresci:

1. Postul de învățătoresă la scoala din Voila, comitatul Făgărașului, cu salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemne de foc după trebuință.
2. Postul de învățătoriu secundariu la scoala din Vestem, comitatul Sibiului, cu emolumentele: 200 fl. salariu anual, apoi cuartir și lemne de foc.
3. Postul de învățătoriu adjunct la scoala din Voila, cu salariu de 180 fl., cuartir și lemne de foc.

Concurenții la aceste posturi au să se subștearnă cererile instruite cu diploma de calificățiune și alte documente legali, până în 20 August st. nou la

Comitetul administrativ de fondul scolastic al foștilor grănițeri din regimentul I. român în Sibiiu.

Nr. 43.

[1058] 2—3

CONCURS

Pentru întregirea a 3 posturi de învățătoriu la scoala capitală gr. or. din Poiana se escrie concurs cu termen până la 15 August 1885, totdeodată anul dintre acei învățători care va avea cel puțin VI classe gimnasiale se va alege de director; absoluții vor fi preferiți.

Salarele anuale câte de 300 fl. v. a. ear pentru directorul 400 fl. v. a. se vor solvi din alodiul comunal în rate lunare anticipative.

Dintre 4 învățători 2 vor avea a conduce copii de scoală în toate Duminicile și sărbătorile la liturgie, ear 2 vor avea datoria a fi totdeauna ca cântăreți la Utrenie.

Petițiunile concursuale instruite după prescisele legii sunt a se adresa până la termenul de sus oficiului protopresbiterale în Mercurea.

Poiana, în 16 Iunie 1885.

Comitetul parochial.

Ioan Droc, **Ioan Șerbu,**
protop. președinte.

[1057]

CONCURS

3—3

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Matia Morușca în parochia de clasa a I-a din Cristesci protopresbiteratul Albei-Iuliei, pe basa încuviințării Prea Veneratului Consistoriu archidiececan ddtto 30 Aprilie 1885 Nr. 1536 B. se escrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din venitele stolare, regulate în sinodul parochial din 24 Februaru anul curent.
 2. Jumătate din porțiunea canonică.
 3. Jumătate din simbria parochială dela 60 familii la 1 ferdela vechi grâu (16 cupe.)
 4. Jumătate din zilele de lucru dela 60 familii sau 40 cr. v. a.
- Toate aceste venite dau suma de preste 200 fl. v. a. la an.

Doritorii de a ocupa acest post de capelan, au a-și așterne suplicile lor instruite conform „Stat. Org.” și regulamentului pentru parochii la oficiul protopresbiterat în Alba-Iulia până la termenul sus indicat.

Cristesci, în 30 Iunie 1885.

În conțelegere cu comitetul parochial, **Alecsandru Tordoșan,**
protopresbit. gr.-or. al Albei-Iuliei.